

ת"פ 27564/01/19 - מדינת ישראל נגד האני גנאיים

בית משפט השלום בחיפה

ת"פ 27564-01-19 ישראל נ' גנאיים
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני	כבוד השופט זיו אריאלי
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשם	האני גנאיים

החלטה

- נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של כריתת עץ בוגר ומוגן ללא רישיון כריתה. הנאשם טען להגנתו כי ביצע חיתוך של גזעי העצים למטרה חקלאית (הרכבת זן אחר על גבי גזעי העצים הקיימים), וכי פעולה זו אינה דורשת קבלת רישיון כריתה. נוכח כפירת הנאשם נקבע התיק להוכחות. שמיעת הראיות הסתיימה, והצדדים סיכמו טענותיהם ביום 27.1.20. התיק נקבע לשימוע הכרעת הדין ליום 24.2.20.
- במסגרת פרשת התביעה העיד הפקח צור לביא, ובאמצעותו הוגשו שני 'דו"חות אירוע'. אחד הדו"חות [ת/1] כולל הערה של מנהל המרחב, מר צחי שבת, בזו הלשון:

"ע"פ הבנתי מדובר בשטח חקלאי בו יינטעו עצים אחרים או יתבצעו הרכבות. ע"פ הגדרת פקיד היערות, כריתה למטרות חקלאיות לא מטופלת על פי הפקודה".

משכך העביר מנהל המרחב את התיק למחלקה המשפטית הרלבנטית.

- מר שבת לא נקרא לעדות - לא מטעם המאשימה ולא מטעם ההגנה. אף לא נתבקשה כל התייחסות - בכתב או בדרך אחרת - מאת פקיד היערות. בסיכומים בעל פה ביום 27.1.20 נטען על ידי ב"כ המאשימה כי החיקוק הרלבנטי (פקודת היערות) אינו מבחין בין מטרות כריתה שונות, וכי הנחיה כאמור של פקיד היערות אינה מוכרת לו.
- לאחר ששקלתי בדבר, הגעתי לכלל מסקנה כי לא ניתן להסתפק בתשובה זו של ב"כ המאשימה, וכי יש לקבל את התייחסות פקיד היערות הארצי בשאלת קיומה של הנחיה המבחינה - לעניין מדיניות האכיפה במשרד החקלאות - בין כריתה למטרה חקלאית (דוגמת הרכבת זמן אחר של עץ על גבי הגזע הקיים), לבין כריתה למטרה אחרת.

אינני קובע כמובן כל מסמרות בשאלה מה משמעות קיומה או היעדרה של הנחיה כאמור, ולצדדים שמורה כל טענה בעניין, עם קבלת התייחסותו של פקיד היערות. ואולם ברי כי לתשובה של הרשות המוסמכת בדבר הנחיית אכיפה כאמור - עשויה להיות השלכה על טענות הצדדים, כמו גם על בירור האמת לאשורה בהליך שבפני.

5. אשר למסגרת הנורמטיבית, הרי סעיף 167 לחוק סדר הדין הפלילי קובע כי:

"סיימו בעלי הדין הבאת ראיותיהם, רשאי בית המשפט, אם ראה צורך בכך, להורות על הזמנת עד - ואפילו כבר נשמעה עדותו בפני בית המשפט - ועל הבאת ראיות אחרות, אם לבקשת בעלי דין ואם מיזמת בית המשפט".

6. מטבע הדברים, המדובר בסמכות המסורה לבית המשפט, אולם יש לעשות שימוש בסמכות זו במשורה ולא כדבר שבשגרה. בהקשר זה ר' ע"פ 842/85 הרנוי נ' מדינת ישראל, פ"ד מב (4) 245, שם נקבע כי:

"סעיף 167 ועד לסייע לבית המשפט בפתרון התלבטויותיו ולאפשר, לפי יוזמתה של הערכאה השיפוטית, את הבהרתו של הטעון הבהרה הראוי לכך מבחינת חשיבותו. היתה לי כבר הזדמנות להעיר בהקשר אחר, כי ההישענות על השיטה האדוורסרית הקלאסית אינה צריכה להגביל בימינו אלה את חופש הפעולה והיוזמה של בית המשפט, כל עוד נעשה הדבר בגבולות סבירים, וזאת כדי שלא להפוך את בית המשפט לחליפו של צד לדיון".

7. בענייננו, דומה כי לא יכולה להיות מחלוקת בדבר הצורך והחשיבות בקבלת הבהרה מאת הגורם המוסמך, ביחס להערת מנהל המרחב כי אין לאכוף את הדין במקרים בהם מבוצעת כריתה למטרות חקלאיות.

8. אשר על כן אני מורה כדלהלן:

א. ניתן בזה צו המורה לפקיד היערות הארצי להגיש לבית המשפט, בתוך 30 יום מהיום, תעודת עובד ציבור ערוכה כדין, ובה יפרט האם קיימת הנחיה לגורמי האכיפה, בין אם הנחיה ברמה הארצית ובין אם הנחיה של פקיד היערות במרחב מנשה-שרון - בדבר אכיפת הוראות פקודת היערות כנגד פעולות כריתה של עצים למטרות חקלאיות (בין אם כריתה לצורך הרכבת זני עצים אחרים ובין אם כריתה למטרה חקלאית אחרת). ככל שקיימות הנחיות כאמור - יבהיר פקיד היערות את מועד מתן ההנחיה, האם ההנחיה ניתנה בכתב או בעל פה, וככל שניתנה בכתב - תצורפנה ההנחיות לתעודת עובד הציבור.

ב. עם קבלת תעודת עובד הציבור, תינתן הנחיה לצדדים בדבר המשך בירור התיק שבפני.

ג. לעת הזו, המועד הקבוע לשימוע הכרעת הדין (24.2.20) - מבוטל.

ד. תזכורת פנימית ליום 1.3.20.

המזכירות תעביר את העתק ההחלטה לצדדים וכן לפקיד היערות הארצי במשרד החקלאות.

ניתנה היום, ג' שבט תש"פ, 29 ינואר 2020, בהעדר הצדדים.